

Notářský zápis

Notář, sepisující příslušný notářský zápis, musí – jako jediná autorita, jíž zákon svěřuje vedle soudu oprávnění činit zápisy do veřejného rejstříku – posoudit, zda dotčené právní jednání (rozhodnutí orgánu právnické osoby) splňuje požadavky na něj kladené právními předpisy a případně i příslušným zakladatelským právním jednáním, a zda skutečnosti, jež osoba oprávněná k podání návrhu na zápis požaduje zapsat do veřejného rejstříku, odpovídají skutečnému stavu. Zapiše-li notář postupem podle § 108 a násl. zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (z.v.r.) určité skutečnosti do veřejného rejstříku, nejsou soudy oprávněny v rejstříkovém řízení přezkoumávat, zda byly splněny zákonné předpoklady pro takový zápis určené ustanoveními § 108 a násl. z. v. r. Přijme-li rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady osoba, jež není jediným akcionářem společnosti, nemá její „rozhodnutí“ žádné právní účinky.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 27 Cdo 3315/2018, ze dne 29.1.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelky M. L., narozené XY, bytem XY, zastoupené JUDr. J.N., advokátem, se sídlem v P., za účasti I., se sídlem XY, identifikační číslo osoby XY, o obnovení zápisu v obchodním rejstříku, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. B 20415/MSPH, o dovolání I. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 12. 2017, sp. zn. 7 Cmo 427/2016, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 12. 2017, sp. zn. 7 Cmo 427/2016, ve druhém a třetím výroku, jakož i usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2016, č. j. B 20415/RD46/MSPH, Fj 207505/2016/MSPH, se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

[1] Návrhem doručeným Městskému soudu v Praze (dále jen „rejstříkový soud“) dne 30. 5. 2016 se navrhovatelka domáhá výmazu předsedy správní rady a statutárního ředitele J. O. (dále též jen „J. O.“) z obchodního rejstříku a obnovení původního zápisu navrhovatelky jakožto předsedkyně správní rady a statutární ředitelky, neboť podle jejího názoru nebyly splněny podmínky pro zápis změn do obchodního rejstříku notářem.

[2] Rejstříkový soud usnesením ze dne 6. 6. 2016, č. j. B 20415/RD46/MSPH, Fj 207505/2016/MSPH, návrhu na výmaz předsedy správní rady a statutárního ředitele J. O. a obnovení zápisu navrhovatelky v obchodním rejstříku vyhověl (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

[3] Rejstříkový soud vyšel z toho, že:

1) Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 9. 2006, č. j. 39 (10) K 18/2002-1522, prohlásil konkurs na majetek společnosti I. (dále též jen „úpadce“) a jmenoval Mgr. M.Ch. správcem konkursní podstaty (dále též jen „správce“).

2) Dne 19. 5. 2016 provedl notář zápis změn do obchodního rejstříku, spočívajících ve výmazu navrhovatelky z funkce předsedkyně správní rady a statutární ředitelky a zápisu J. O. do funkce předsedy správní rady a statutárního ředitele.

3) Podkladem pro zápis změn do obchodního rejstříku byly:

- prohlášení správce, že sepsal – na pokyn konkursního soudu – 120.615 ks akcií na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 1.000 Kč, emitovaných úpadcem, do konkursní podstaty úpadce
- doplnění soupisu konkursní podstaty úpadce ze dne 19. 5. 2016

- zápis z jednání správců konkursních podstat Mgr. J.Z. a Mgr. M.Ch.
- listiny osvědčující způsobilost J. O. vykonávat funkci člena voleného orgánu akciové společnosti
- notářský zápis ze dne 19. 5. 2016, ze kterého vyplývá, že správce přijal (v působnosti valné hromady) při výkonu práv spojených se sepsanými akciemi úpadce rozhodnutí o odvolání trestně stíhané navrhovatelky z funkce předsedkyně správní rady a jmenování nového předsedy správní rady J. O.
- rozhodnutí správní rady ze dne 19. 5. 2016 o odvolání navrhovatelky z funkce statutární ředitelky a jmenování J. O. novým statutárním ředitelem.

[4] Na takto ustaveném základě rejstříkový soud - odkazuje na § 309 odst. 1 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) [dále též jen „z. o. k.“] - uzavřel, že „společnost nesmí, ani prostřednictvím správce konkursní podstaty, vykonávat hlasovací práva“ spojená s jejími vlastními akciemi. Správce konkursní podstaty úpadce proto nebyl osobou oprávněnou přijmout rozhodnutí v působnosti valné hromady a na jím přijaté rozhodnutí se hledí, jako by se nestalo.

[5] O rozhodnutí o odvolání navrhovatelky z funkce statutární ředitelky a jmenování J. O. statutárním ředitelem společnosti navíc nebyl sepsán podkladový notářský zápis v souladu s § 108 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále též jen „z. v. r.“), „což je podmínka, na základě které je notář oprávněn provést zápis do rejstříku“.

[6] Rejstříkový soud proto návrhu vyhověl.

[7] Ve výroku označeným usnesením Vrchní soud v Praze k odvolání úpadce a J. O. odmítl odvolání J. O. (první výrok), potvrdil usnesení rejstříkového soudu (druhý výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (třetí výrok).

[8] Odvolací soud přisvědčil názoru rejstříkového soudu, podle něhož ustanovení § 309 odst. 1 z. o. k. dopadá i na správce konkursní podstaty akciové společnosti, jejíž akcie sepíše do soupisu konkursní podstaty.

[9] Účelem označeného ustanovení je zabránit tomu, aby představenstvo či statutární ředitel (spolu)rozhodovali o sobě samých (své volbě či odvolání, odměně atd.). „Stejný účel je sledován zákonem, resp. jeho teleologickým i logickým výkladem v případě, že práva spojená s vlastními akciemi vykonává podle zákona nikoliv představenstvo, resp. statutární ředitel (...), ale konkursní správce coby subjekt se speciálními oprávněními, vycházejícími z jeho speciálního postavení“. Důvodem soupisu akcií do podstaty je podle odvolacího soudu „možnost zpeněžení těchto akcií (samozřejmě při zachování jejich hodnoty), nikoliv však nepřípustné ovládnutí společnosti co do rozhodování o statusových otázkách včetně těch, které se týkají jejích orgánů“.

[10] V této souvislosti odvolací soud zdůraznil, že dlužník (úpadce) je osobou odlišnou od správce konkursní podstaty, a v rámci konkursního řízení má řadu oprávnění (může např. podat návrh na zproštění správce konkursní podstaty, odvolat se proti prohlášení konkursu, popírat pravost, pořadí i výši přihlášených pohledávek atd.). „Dlužník a konkursní správce tak v konkursním řízení mohou být v potencionální či faktické kontrapozici, pročež ustanovení § 309 odst. 1 z. o. k. nelze v žádném případě vyložit tak, že by konkursní správce měl právo s vlastními akciemi společnosti, jež sepsal do konkursní podstaty (...), vykonávat hlasovací práva v působnosti valné hromady (...). Kdyby měl zákon na mysli takové ovládnutí akciové společnosti konkursním správcem, učinil by z něj rovnou statutární orgán, resp. orgán jednající za akciovou společnost“.

[11] Členové orgánů dosazení správcem konkursní podstaty by podle odvolacího soudu „naplňovali vůli konkursního správce, což je v příkrém rozporu s ustanoveními“ zákona č. [328/1991](#) Sb., o

konkursu a vyrovnání (dále též jen „z. k. v.“). Účelem ustanovení § 309 odst. 1 z. o. k. je tedy zamezit konfliktu zájmů konkursního správce a úpadce; to platí i tehdy, sepiše-li vlastní akcie úpadce jako vlastnictví třetí osoby.

[12] K tomuto závěru vede podle odvolacího soudu i eurokonformní výklad označeného ustanovení. To do českého právního řádu promítá článek 21 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU, přičemž odst. 6 jejích úvodních ustanovení zdůrazňuje, že omezení nabývat vlastní akcie by se měla vztahovat na nabývání vlastních akcií společností samou i na nabývání prostřednictvím osoby jednající vlastním jménem, ale na účet společnosti. V tomto smyslu je třeba podle odvolacího soudu chápat i jednání správce konkursní podstaty, jenž jedná de facto na účet společnosti.

[13] Odvolací soud dále zdůraznil, že 54.246 akcií emitovaných úpadcem sepsal jako první do konkursní podstaty Mgr. J.Z., správce konkursní podstaty společnosti INTERNATIONAL INVEST s. r. o. Výkon akcionářských práv tak dle § 18 odst. 3 z. k. v. náleží pouze Mgr. J.Z., přičemž zákon nemůže být měněn dohodou správců konkursních podstat. I proto nemohl Mgr. M.Ch., správce konkursní podstaty úpadce, přijmout rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady.

[14] Odvolací soud přisvědčil taktéž názoru, podle něhož nebyly splněny podmínky pro zápis statutárního ředitele, vyžadované zákonem; notář neměl v rozporu s § 108 z. v. r. podkladový notářský zápis pro výmaz navrhovatelky jako statutární ředitelky a zápis J. O. jako nového statutárního ředitele.

[15] Navíc notáři nebyl doložen soupis konkursní podstaty, a tudíž mu nebyly doloženy skutečnosti, na základě kterých mohl dojít k závěru, že správce konkursní podstaty byl k výkonu akcionářských práv oprávněn. Notář proto neměl podkladový zápis (o odvolání a volbě člena správní rady) vůbec sepsat. Odvolací soud sice připustil, že soupis konkursní podstaty k datu 19. 5. 2016 existoval, zdůraznil ale, že pro uvedený závěr je podstatné, že nebyl notáři předložen. Nehledě k tomu soupis nesplňuje požadavky na něj kladené zákonem, když neuvádí důvod, pro který byly akcie společnosti do konkursní podstaty zahrnuty. Proto nebyly splněny podmínky pro zápis notářem ani ve vztahu k výmazu a zápisu člena správní rady.

[16] Proti druhému a třetímu výroku usnesení odvolacího soudu podal úpadce dovolání, jež má za přípustné podle § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), k vyřešení (dovolacím soudem doposud neřešených) otázek, zda:

- 1) má soupis akcií emitovaných úpadcem (ve vlastnictví třetích osob) do konkursní podstaty úpadce za následek nemožnost správce konkursní podstaty vykonávat hlasovací práva s akciemi spojená ve smyslu § 309 odst. 1 z. o. k., a pokud ano, zda toto omezení platí ve všech případech výkonu hlasovacích práv s akciemi spojených či pouze v některých, a
- 2) mohou správci konkursních podstat, kteří sepsali (postupně) tytéž akcie do konkursních podstat úpadců, jimž byli ustanoveni konkursními správci, uzavřít v souladu s § 18 odst. 3 z. k. v. dohodu o výkonu akcionářských práv s těmito akciemi jedním z těchto správců.

[17] Dovolatel má za to, že v souladu s § 14a odst. 1 z. k. v. a ustálenou judikaturou (viz usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2005, sp. zn. 24 K 15/2004, uveřejněné pod číslem 94/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 1347/2006) je správce konkursní podstaty oprávněn a povinen vykonávat hlasovací práva spojená s akciemi ve vlastnictví třetích osob, sepsaných do konkursní podstaty úpadce. Omezení upravené v § 309 z. o. k. se neuplatní, neboť akcionáři je zachováno holé vlastnictví a úpadce tak vlastnické právo k akciím nenabývá. Jelikož se úpadce nestává v důsledku soupisu akcií do konkursní podstaty vlastníkem jím emitovaných akcií, není naplněna hypotéza právní normy obsažené v označeném ustanovení.

[18] Jiná situace by nastala, kdyby akciová společnost nabyla vlastní akcie předtím, než by byl zjištěn její úpadek a prohlášen konkurs na její majetek. Tak tomu ale v projednávané věci není; akcie emitované úpadcem byly do konkursní podstaty sepsány jako majetek třetích osob.

[19] Dovolatel poukazuje na to, že není žádný důvod, aby byl správce konkursní podstaty v důsledku soupisu akcií emitovaných úpadcem povinen vytvořit zvláštní rezervní fond na vlastní akcie, zcizit akcie v určité lhůtě atd.

[20] Jde-li o druhou otázku, dovolatel poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu (rozsudky ze dne 31. 7. 2008, sp. zn. 29 Odo 1513/2005, či ze dne 1. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1052/2009), z níž vyplývá oprávnění správců uzavřít dohodu týkající se majetku sepsaného v konkursních podstatách úpadců, s cílem ekonomického prospěchu obou konkursních podstat. Z logiky věci se taková dohoda nemusí podle dovolatele týkat toliko zpeněžení takového majetku, ale taktéž výkonu hlasovacích práv.

[21] Proto i kdyby byl k výkonu práv a povinností souvisejících s 54.246 akcií oprávněn Mgr. J.Z. (který sepsal jako první tyto akcie do konkursní podstaty společnosti INTERNATIONAL INVEST s. r. o.), mohl správce konkursní podstaty úpadce Mgr. M.Ch. s těmito akciemi nakládat, neboť disponoval souhlasem Mgr. J.Z., který mu byl udělen v souladu s § 18 odst. 3 z. k. v.

[22] Dovolatel má dále za to, že rejstříkovému soudu nepřísluší přezkoumávat, zda osoba, která přijala rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady, tak byla oprávněna učinit. Poukazuje na závěry formulované v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 29 Cdo 1104/2016, uveřejněném pod číslem 62/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a dovozuje, že jeho rozhodnutí o odvolání a jmenování člena správní rady, ani rozhodnutí o odvolání a jmenování statutárního ředitele, netrpí žádnou vadou, pro niž by bylo třeba na něj hledět, jako by nebylo přijato. To, zda byly splněny předpoklady pro přijetí těchto rozhodnutí, již přezkoumal notář.

[23] Za nesprávný pak dovolatel považuje i závěr odvolacího soudu, podle něhož nebyly splněny předpoklady pro provedení zápisu do obchodního rejstříku notářem předvídané ustanoveními § 108 a 109 z. v. r. Předně není správný názor odvolacího soudu, že notáři nebylo předloženo doplnění soupisu konkursní podstaty ze dne 19. 5. 2016; opačný závěr (že notáři tato listina doložena byla) plyne jak z rozhodnutí rejstříkového soudu, tak z obsahu rejstříkového spisu. Navíc rejstříkovému soudu nepřísluší přezkoumávat podklady, z nichž vyšel notář při zápisu podle § 108 a násl. z. v. r. Taktéž nesprávný je názor odvolacího soudu, že soupis konkursní podstaty nemá zákonné náležitosti (tj. že neobsahuje důvod soupisu majetku). Jako důvod soupisu je uvedeno usnesení konkursního soudu, jímž bylo správcem uloženo tyto akcie sepsat; v něm jsou přítomny důvody soupisu podrobně popsány.

[24] Dovolatel navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí změnil a návrh navrhovatelky zamítl, popř. aby rozhodnutí odvolacího soudu i rejstříkového soudu zrušil a věc vrátil rejstříkovému soudu k dalšímu řízení.

[25] Navrhovatelka má za to, že J. O. nebyl oprávněn za úpadce podat dovolání, neboť jeho jmenování do funkce statutárního ředitele učinila osoba, jež k tomu nebyla oprávněna; Nejvyšší soud by měl proto dovolání odmítnout jako podané osobou, jež k tomu není oprávněna. Současně poukazuje na to, že Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 2. 2018, č. j. 81 Cm 71/2016, 81 Cm 76/2016-97, rozhodl tak, že na rozhodnutí učiněné dne 19. 5. 2016 Mgr. Milanem Chytilým ve funkci správce konkursní podstaty úpadce při výkonu působnosti valné hromady se hledí, jako by nebylo přijato.

[26] Nejvyšší soud předesílá, že nepřihlédl ke zpětvzetí dovolání, jež za úpadce dne 2. 4. 2018 učinila

navrhovatelka (jako statutární ředitelka), neboť v projednávané věci není oprávněna jménem dovolatele jednat (§ 21 odst. 4 o. s. ř.).

[27] K námitce navrhovatelky týkající se nedostatku oprávnění J. O. zastupovat dovolatele v dovolacím řízení Nejvyšší soud podotýká, že otázka, zda byl J. O. jmenován do funkce statutárního ředitele [a je tak oprávněn zastupovat dovolatele podle § 21 odst. 1 písm. a) o. s. ř.] či nikoliv, je předmětem řízení v projednávané věci, a to včetně řízení dovolacího. Nelze proto prejudiciálně uzavřít, že J. O. není oprávněn dovolatele zastupovat v dovolacím řízení, a z tohoto důvodu zastavit řízení pro nedostatek podmínek řízení podle § 243b a § 104 odst. 2 o. s. ř.

[28] Jelikož je pro rozhodnutí o dovolání rozhodující stav v době vydání napadeného usnesení odvolacího soudu (§ 243f odst. 1 o. s. ř.), nemůže Nejvyšší soud přihlížet ani k rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2018.

[29] Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř. k řešení jím otevřených otázek, jež dosud nebyly v judikatuře Nejvyšší soudu vyřešeny.

1) K výkladu § 309 odst. 1 z o. k.

[30] Podle označeného ustanovení společnost, která nabyla vlastní akcie, nevykonává s nimi spojená hlasovací práva.

[31] Zákonná úprava omezení možnosti akciové společnosti nabývat vlastní akcie (§ 298 a násl. z. o. k.) provádí v českém právním řádu požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. 6. 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (dále jen „směrnice“). Jejím účelem je (zejména) zajistit (spolu s dalšími ustanoveními) zachování základního kapitálu, který představuje (do jisté míry) „záruku“ pro věřitele (odstavec 40 úvodních ustanovení směrnice). Pozastavení hlasovacích práv [obecně vyžadované článkem 63 odst. 1 písm. a) směrnice] přitom představuje „minimální opatření pro dosažení cílů této směrnice“ (odstavec 44 úvodních ustanovení směrnice).

[32] Sistace hlasovacích práv současně brání nežádoucí „samokontrola“ společnosti, tedy situaci, kdy by členové statutárního orgánu (kteří by vykonávali hlasovací práva spojená s vlastními akciemi vlastněnými společností) rozhodovali „sami o sobě“ [např. by (spolu)rozhodovali o svém jmenování či odvolání, o svých odměnách a podmínkách výkonu funkce, o schválení jimi učiněných právních jednání ve věcech, kdy to vyžaduje zákon či stanovy, o udělení pokynu k obchodnímu vedení v režimu § 51 odst. 2 z. o. k., o strategických pokynech atd.].

[33] Obecně platí, že pozastavení (sistace) výkonu hlasovacích práv představuje významný zásah do jednoho ze základních práv akcionářů; zákonná ustanovení upravující sistaci jsou proto výjimkou z pravidla, podle něhož akcionáři náleží hlasovací právo (v rozsahu určeném stanovami; jinak tomu bude zásadně pouze v případě druhu akcií, s nimiž podle stanov není spojeno hlasovací právo). Z povahy výjimky pak plyne, že ustanovení o výjimce nelze vykládat rozšiřujícím způsobem a lze je aplikovat pouze v případech, pro něž byla výjimka konstruována (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2287/2008, uveřejněný pod číslem 67/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3387/2013, a ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 27 Cdo 1922/2017, a judikaturu Nejvyššího i Ústavního soudu v nich citovanou). Mimo jiné i proto Nejvyšší soud v minulosti odmítl analogickou aplikaci zákazu výkonu hlasovacího práva, obsaženou v § 186c odst. 3 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), resp. v § 427 odst. 1 z. o. k., i na společníky společnosti s ručením omezeným, jednající ve shodě se společníkem, jemuž svědčí zákaz výkonu hlasovacího práva podle § 127 odst. 5 písm. c) obch. zák., resp. § 173 odst. 1 písm. c) z. o. k. (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3387/2013, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 649/2015,

uveřejněné pod číslem 21/2016 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

[34] Není pochyb o tom, že sepíše-li správce konkursní podstaty akciové společnosti akcie emitované touto společností (úpadcem) jako majetek třetích osob (§ 6 odst. 3 z. k. v.), nestává se z tohoto důvodu akciová společnost (úpadce) vlastníkem jí emitovaných akcií. Hypotéza právní normy obsažené v § 309 odst. 1 z. o. k. tak není naplněna (na tuto situaci označené pravidlo nedopadá).

[35] Na rozdíl od odvolacího soudu pak Nejvyšší soud neshledává opodstatnění pro rozšiřující výklad, resp. pro analogickou aplikaci tohoto pravidla i na situaci řešenou v projednávané věci. Nejvyšší soud nepochybuje o tom, že mezi úpadcem a správcem konkursní podstaty může v rámci konkursního řízení docházet ke střetu zájmů (jak zdůrazňuje odvolací soud). Avšak účelem ustanovení § 309 odst. 1 z. o. k. není řešit případné střety zájmů, k nimž dochází v konkursním řízení mezi úpadcem a správcem konkursní podstaty. Řečené platí i pro směrnici, jejíž požadavky uvedené ustanovení provádí; v tomto směru má Nejvyšší soud směrnici za acte claire (srov. výklad podaný výše), v důsledku čehož není povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie postupem podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie s žádostí o výklad článku 63 odst. 1 písm. a) směrnice.

[36] Nejvyšší soud proto uzavírá, že pravidlo upravující pozastavení výkonu hlasovacích práv, obsažené v ustanovení § 309 odst. 1 z. o. k., nedopadá na správce konkursní podstaty akciové společnosti, který sepíše jí emitované akcie ve vlastnictví třetích osob do konkursní podstaty postupem podle § 6 odst. 3 z. k. v. Toto ustanovení (představující výjimku z pravidla, podle něhož jsou s akciemi spojena hlasovací práva, neurčí-li stanovy v souladu se zákonem jinak) pak nelze na danou situaci aplikovat ani per analogiam, resp. na základě rozšiřujícího výkladu. Správce konkursní podstaty je tudíž v souladu s § 14a odst. 1 větou druhou z. k. v. oprávněn a povinen vykonávat akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do konkursní podstaty akciové společnosti jako majetek třetích osob, byť by šlo o akcie emitované touto společností.

[37] Lze dodat, že odlišná situace by nastala tehdy, nabyly-li by akciová společnost vlastní akcie před prohlášením konkursu na její majetek a byly-li by tyto akcie po prohlášení konkursu pojaty do její konkursní podstaty jako její majetek. Nemohla-li hlasovací práva spojená s těmito akciemi vykonávat ani sama společnost, nemůže je (po prohlášení konkursu a sepsání těchto akcií do konkursní podstaty) vykonávat ani správce její konkursní podstaty.

2) K dohodě správců konkursních podstat dvou úpadců, kteří sepsali (postupně) tytéž akcie do konkursních podstat „svých“ úpadců, o výkonu akcionářských práv s těmito akciemi spojených jedním z těchto správců.

[38] Jak přílehavě uvádí dovolatel, Nejvyšší soud již v rozsudcích sp. zn. 29 Odo 1513/2005 a sp. zn. 29 Cdo 1052/2009 vysvětlil, že správci konkursních podstat osobního dlužníka a zástavního dlužníka mohou uzavřít platnou (prospěchem obou konkursních podstat motivovanou) dohodu o tom, že zástava bude zpeněžena v konkursní podstatě zástavního dlužníka, ač by ke zpeněžení (v souladu s ustálenou rozhodovací praxí soudů) měl jinak přistoupit správce konkursní podstaty dlužníka osobního. Kdyby dohoda správců určovala příslušnost konkrétního majetku k té které konkursní podstatě smluvních stran, pak by bylo třeba ji interpretovat tak, že odstranila střet soupisů a že po platném uzavření dohody příslušelo právo nakládat s majetkem v dohodě označeným správcem té konkursní podstaty, do které byl majetek dohodou přikázán.

[39] Mohou-li se správci konkursních podstat dvou různých úpadců dohodnout na tom, ve které konkursní podstatě bude určitý majetek, sepsaný jimi do obou konkursních podstat, zpeněžen, resp. do které z obou konkursních podstat bude nadále náležet, mohou se tím spíše dohodnout na tom, který z nich bude vykonávat akcionářská práva spojená s akciemi, sepsanými do obou konkursních podstat. Správce konkursní podstaty, jenž je dle dohody oprávněn vykonávat akcionářská práva

spojená s takovými akciemi, je pak oprávněn vykonávat také hlasovací práva na valné hromadě, popř. (svědčí-li mu právo vykonávat práva se všemi akciemi emitovanými dotčenou společností) rozhodovat jako jediný akcionář v působnosti valné hromady.

[40] Právní posouzení, na jehož základě odvolací soud dospěl k závěru, že správce konkursní podstaty nemohl vykonávat akcionářská práva spojená s jím sepsanými akciemi emitovanými úpadcem, a tudíž nemohl ani přijmout rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady o odvolání a volbě člena správní rady, tudíž není správné.

[41] S ohledem na odůvodnění napadeného usnesení Nejvyšší soud považuje za potřebné doplnit následující:

[42] Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů umožňuje v ustanoveních § 108 až 118, aby zápis do veřejného rejstříku provedl přímo notář (a nikoliv rejstříkový soud). Odvolacímu soudu lze přisvědčit, že jedním z předpokladů takového postupu je, že zapisované skutečnosti mají podklad v tzv. podkladovém notářském zápisu [§ 108 písm. a) z. v. r.], popř. také (vedle podkladového zápisu) v tzv. notářském zápisu o osvědčení (§ 109 z. v. r.).

[43] Účelem požadavku na sepsání podkladového notářského zápisu, popř. také notářského zápisu o osvědčení, je zajistit, aby skutečnosti zapisované do veřejného rejstříku odpovídaly skutečnému stavu a aby zápisy do veřejného rejstříku byly činěny toliko na podkladě takových rozhodnutí orgánu právnické osoby, popř. jiných právních jednání, jež vyhovují požadavkům kladeným na ně právními předpisy, popř. i zakladatelskými právními jednáními.

[44] Jinými slovy, notář, sepisující příslušný notářský zápis, musí – jako jediná autorita, jíž zákon svěřuje vedle soudu oprávnění činit zápisy do veřejného rejstříku – posoudit, zda dotčené právní jednání (rozhodnutí orgánu právnické osoby) splňuje požadavky na něj kladené právními předpisy a případně i příslušným zakladatelským právním jednáním, a zda skutečnosti, jež osoba oprávněná k podání návrhu na zápis požaduje zapsat do veřejného rejstříku, odpovídají skutečnému stavu.

[45] Popsaný účel ustanovení § 108 a 109 z. v. r. odůvodňuje např. rozšiřující výklad § 109 z. v. r., podle něhož tzv. notářský zápis o osvědčení může být sepsán nejen o právních jednáních uskutečněných až po rozhodnutí orgánu právnické osoby nebo po jiném právním jednání, o kterém je sepsán podkladový notářský zápis (jak výslovně předvídá § 109 z. v. r.), ale taktéž o právních jednáních uskutečněných dříve, jestliže tato právní jednání nebyla (nemohla být) osvědčena v podkladovém notářském zápisu. I v tomto případě je totiž účel právní úpravy tzv. přímých notářských zápisů naplněn (je zajištěno, že notář ověří splnění zákonných předpokladů pro zápis dotčených skutečností do veřejného rejstříku).

[46] Zapiše-li notář postupem podle § 108 a násl. z. v. r. určité skutečnosti do veřejného rejstříku, nejsou soudy oprávněny v rejstříkovém řízení přezkoumávat, zda byly splněny zákonné předpoklady pro takový zápis určené ustanoveními § 108 a násl. z. v. r.

[47] První výjimkou je pouze situace, kdy zápis neodpovídá skutečnému stavu (srov. § 78 odst. 1 in fine, § 79, § 80 a § 94 odst. 3 z. v. r.). Odpovídá-li zápis ve veřejném rejstříku provedený notářem skutečnému stavu, přezkum rejstříkovým soudem již nepřichází v úvahu. Opačný výklad by vedl mimo jiné k absurdním důsledkům, kdy rejstříkový soud takový zápis (odpovídající skutečnému stavu) vymaže, následně jej postupem podle § 78 odst. 1 in fine, § 79 a § 80 z. v. r. opětovně zapiše a uloží zapsané osobě, aby (opětovně) zaplatila soudní poplatek za zápis (tentokrát provedený soudem).

[48] Druhou výjimku pak představuje přezkum zápisu notářem v řízení o návrhu podle § 117 z. v. r. Jelikož se zapsaná osoba, jakož i osoby zapisované v souvislosti s jejím zápisem, mohou u rejstříkového soudu domáhat výmazu nebo změny zápisu provedeného notářem nebo obnovení původního zápisu za stejných podmínek, za jakých se téhož mohou domáhat proti zápisu rejstříkovým soudem, platí i pro přezkum zápisu notářem stejné limity jako v řízení podle § 101 z. v. r.

[49] I v řízení o návrhu podle § 117 z. v. r. tudíž mohou navrhovatelé uplatnit proti zápisu provedenému notářem zásadně pouze námitky spočívající v tom, že návrh na zápis měl být notářem odmítnut (notář jej neměl provést) z některého z důvodů uvedených v § 86 z. v. r., nebo v tom, že notář neměl zápis provést, neboť údaje o skutečnostech zapisovaných na návrh oprávněné osoby do obchodního rejstříku nevyplývají z listin, které oprávněná osoba k návrhu doložila (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3796/2017).

[50] Dovolateli však nelze přisvědčit v názoru, podle něhož rejstříkovému soudu nepřisluší posuzovat, zda osoba, jež učinila rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady, byla skutečně jediným akcionářem.

[51] Přijme-li rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady osoba, jež není jediným akcionářem společnosti, nemá její „rozhodnutí“ žádné právní účinky (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3914/2008, či ze dne 16. 6. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3247/2009). Podává-li se z listin předložených rejstříkovému soudu, že rozhodnutí v působnosti valné hromady (zakládající skutečnosti zapisované do obchodního rejstříku) přijala osoba, která není jediným akcionářem společnosti, rejstříkový soud k tomuto zjištění přihlédně (z listiny zachycující takové „rozhodnutí“ by nevyplývaly údaje o skutečnostech, jež mají být zapsány do obchodního rejstříku). Jelikož nejde o posuzování platnosti usnesení valné hromady, resp. rozhodnutí jediného akcionáře přijatého v působnosti valné hromady, neuplatní se omezení předvídané ustanovením § 429 odst. 2 z. o. k. [jak je vyložil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 29 Cdo 1104/2016 (uveřejněném pod číslem 62/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), a ze dne 23. 8. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4525/2016].

[52] Jelikož právní posouzení věci odvolacím soudem není správné a dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), rozhodnutí odvolacího soudu v dovoláním napadeném rozsahu (výroky II. a III.) podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Protože důvody, pro které nemohlo obstát rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na usnesení rejstříkového soudu, zrušil dovolací soud i je a věc vrátil rejstříkovému soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

[53] V další fázi řízení rejstříkový soud nepřehlédne (shora uvedené) usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2018, č. j. 81 Cm 71/2016, 81 Cm 76/2016-97.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)

- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)